

Oplegnotitie bij de Programmabegroting 2022

Scenario's

04-10-2021

Inhoudsopgave

Inleiding.....	4
Scenario's.....	7
1 Financieel	8
2 Maatschappelijke effecten.....	12
3 Financieel en Maatschappelijk.....	23

Inleiding

Al in de Kadernota 2022 zagen we een tekort op de meerjarenbegroting door een toename van de uitgaven voor de jeugdzorg en de WMO. Nu, in september 2021, is dit begrotingstekort mede door de coronacrisis meer toegenomen dan we hadden gedacht. Onze inwoners en vooral onze jongeren zijn door de coronacrisis hard getroffen. Zo hard dat meer jongeren onze hulp gedurende langere tijd nodig hadden. Ook de uitgaven voor Werk en inkomen zijn fors gestegen. Niet alleen in Uithoorn zorgt dit voor een niet sluitende begroting. Veel gemeenten in Nederland zien eenzelfde beeld. En zoals elke gemeente in Nederland moeten ook wij een oplossing zoeken voor de tekorten. Dat doen we niet alleen, maar in goed overleg met de Provincie.

Eerst nemen we door hoe we zijn gekomen tot het maken van deze oplegnotitie. In de Kadernota 2022 zagen we dat het tekort in 2022 opliep tot ongeveer € 3 miljoen. Dit was op te lossen met diverse maatregelen, maar, we hoopten ook op een extra bijdrage van het Rijk voor de toegenomen kosten voor de Jeugdzorg. De extra bijdrage kwam er: een bedrag van € 2 miljoen. In de zomer zagen we de kosten verder oplopen naar een tekort van € 4,5 miljoen in 2022. We voorzagen drastische maatregelen om uiteindelijk in 2025 toe te groeien naar een sluitende begroting. Daarom hebben we u met ons raadsbericht van 7 september geïnformeerd over een aangepast proces.

Op 27 september 2022 verscheen de septembercirculaire, die alles in een ander perspectief plaatste. Uithoorn kreeg er jaarlijks circa € 1,9 miljoen bij, en in 2022 nog eens € 0,4 miljoen extra vanwege het bevriezen van de opschalingskorting. De extra bijdrage had voor de helft te maken met de hogere uitgaven door het Rijk (samen-trap-op-trap-af). De andere helft heeft te maken met de activiteiten waarbij we ook de kosten zien toenemen: Jeugd en Werk en inkomen.

Evengoed blijven er na verwerking van de septembercirculaire aanzienlijke tekorten. Om dit tekort op te lossen zien we verschillende mogelijkheden. Drie scenario's om precies te zijn. In deze oplegnotitie nemen we deze scenario's graag met u door. Voordat we dat doen, eerst een kanttekening: geen van de scenario's is eenvoudig of pijnvrij. De scenario's die we voor ons zien, verschillen in de manier waarop en de mate waarin onze inwoners geraakt worden. Daar waar het ene scenario ons en de inwoners vooral financieel raakt, heeft het andere scenario vooral maatschappelijke gevolgen. En natuurlijk is er een middenweg. Maar daarover later meer.

De scenario's die we presenteren hebben ook iets gemeen: ze passen alle drie bij de uitgangspunten uit de nota Financieel gezond en de richtlijnen van de Provincie. En welk scenario u ook kiest, samen monitoren we in 2022 nauwgezet de effecten. Bij de Eerste Turap 2022 informeren we u over de voortgang en de invulling van het gekozen scenario, en indien daar aanleiding toe is zullen we u tussentijds informeren. Tot slot, voor de goede orde: we blijven samen met andere gemeenten en de VNG strijden voor erkenning en oplossingen van de uitdagingen rond jeugdzorg en WMO. Niet alleen voor nu, maar ook voor de lange termijn. En als voorbeeld voor andere opgaven. Want als we heel eerlijk zijn, zijn de financiële problemen rond de jeugdzorg en WMO maar een deel van het verhaal. Het Rijk legt steeds meer taken bij de gemeenten neer, zonder passende financiering. Een trend die we samen moeten keren om er als gemeenten voor onze inwoners te zijn en financieel gezond te blijven. Niet voor niets hebben we gezegd: geen nieuwe taken zonder bijbehorende gelden.

Tijd om de verschillende scenario's aan u te introduceren. Te beginnen met scenario 1 'Financieel'. In dit scenario gaan we het tekort op de begroting vooral met financiële maatregelen te lijf. Als gemeente gaan we aan de slag met de oplossingsrichtingen uit de nota Financieel Gezond en doen we vanuit onze reserves een flinke duit in het zakje om de tekorten weg te werken. Maar er is meer nodig. Daarom vragen we onze inwoners om ook financieel bij te dragen. Dit willen we doen door de OZB te verhogen naar de landelijk gemiddelde tarieven en tegelijk anticiperen op de nieuwe herijkingssystematiek van het gemeentefonds. Ook kijken we naar andere belastingen en leges, waaronder de toeristenbelasting. In dit scenario blijven we dus onverminderd werken aan onze maatschappelijke ambities en doelstellingen. En bezuinigen we niet op terreinen die toch al onder druk staan, zoals de groenvoorziening, de wegen en het toch al kwetsbare terrein van de jeugdzorg en WMO. Een terrein waar onze inwoners nog meer dan anders onze zorg nodig hebben. Maar dat alles heeft wel een prijs. Voor onze inwoners nemen de OZB-lasten in 2022 toe met gemiddeld 8%. Onze reserve vermindert met € 7,4 miljoen. Dit maakt dat we minder vet op de botten hebben en de beleidsvrijheid voor nieuwe investeringen ingeperkt wordt. Al deze maatregelen zorgen ervoor dat we in 2022 een sluitende begroting hebben.

Scenario 2 'Maatschappelijk' levert pas in 2025 een sluitende begroting op. Dat vraagt wel om forse ingrepen, of beter gezegd forse bezuinigingen. In dit scenario zoeken we de oplossing namelijk niet in financiële maatregelen, maar gaan we aan de slag met bezuinigingen op maatschappelijke effecten. Stevige en pijnlijke bezuinigingen, die lastig zijn om terug te draaien. En die het leven in onze gemeente op een negatieve manier beïnvloeden: wachtlijsten voor de zorg, wegvallende subsidies voor verenigingen en maatschappelijke organisaties en een lagere kwaliteit van onze buitenruimte. Deze bezuinigingen zorgen er wel voor dat we de OZB niet hoeven te verhogen. Ook blijft ons eigen vermogen en daarmee het weerstandsvermogen van de gemeente beter op niveau.

Scenario 3 'Financieel en maatschappelijk' is de gulden middenweg. In dit scenario combineren we de maatregelen uit scenario financieel met enkele bezuinigingen op maatschappelijke voorzieningen. Het gaat dan om versoberingen waarbij we de maatschappelijke effecten die we nastreven in stand houden. We gaan dus soberder leven, zonder fors in te grijpen. Voorbeelden van bezuinigingen zijn het verlagen van subsidie aan *Uithoorn voor elkaar* en het onderhoud van het Libellebos houden op het oude niveau. De effecten voor de portemonnee van onze inwoners zijn in dit scenario minder dan in scenario Financieel. Zij gaan in 2022 gemiddeld 2% meer OZB betalen. Door de bezuinigingen op maatschappelijke voorzieningen blijven onze reserves en ratio's op peil. Zo blijven we beleidsvrijheid houden en is er financiële ruimte om ook in de toekomst onvoorziene uitgaven te dekken. Bovendien hebben we op deze manier een goede uitgangspositie om te werken aan de toekomst van de gemeente.

Maar welk scenario past het best bij de gemeente Uithoorn? Deze keuze is aan u als gemeenteraad. Voor ons als college begint het antwoord op deze vraag met een andere vraag: 'Wat voor soort gemeente willen we zijn?' Immers, als we weten wat we willen bereiken, weten we ook wat belangrijk is om te behouden, zuinig op te zijn. Het antwoord op die vraag vinden we in het CUP 2018-2022. Een realistisch, ambitieus programma, waar we de afgelopen jaren samen hard aan hebben gewerkt. Met resultaat! In het CUP staat wat we voor de verschillende domeinen belangrijk vinden en willen bereiken in de jaren 2018 - 2022. En, die ambities liegen er niet om: we zorgen voor onze inwoners als ze dat even zelf niet kunnen, zorgen voor een goed onderhouden buitenruimte en woningen voor de eigen inwoners, hebben ook oog voor de ontwikkeling van het economisch klimaat binnen

de gemeentegrenzen en zetten in op duurzaamheid. Kortom, als gemeente Uithoorn zorgen we voor onze inwoners en hebben we de leefbaarheid in de meest brede zin van het woord hoog in het vaandel staan. Dat is de gemeente die we nu en in de toekomst willen zijn.

Welke accenten we daarbij de komende jaren leggen, is aan de volgende gemeenteraad. Zij bepaalt wat nodig is om ook in 2022 en verder als gemeente zo goed mogelijk voor onze inwoners en de leefbaarheid te zorgen. De bezuinigingskeuzes die we nu maken, moeten daarbij passen. Daarom stellen we als college voor om te kiezen voor scenario 3 Financieel en Maatschappelijk. Dat scenario geeft een sluitende begroting in 2022 en 2025. En daarmee ruimte om goed onderbouwde keuzes te maken, deze keuzes in de nieuwe raadsperiode bij te stellen en aan te vullen en waar nodig in te spelen op nieuwe ontwikkelingen. De basisbegroting, en niet te vergeten de nota Financieel gezond vormen voor de discussie hierover een solide startpunt. Dat neemt niet weg dat de tijd van pappen en nathouden voorbij is. We moeten nu ingrijpen en financiële maatregelen horen daarbij. Maar laten we ervoor zorgen dat er na de ingrepen wederom een financieel gezonde en weerbare gemeente staat die klaar is voor de toekomst.

In deze oplegnotitie werken we de verschillende scenario's uit. Per scenario geven we aan welke maatregelen we voorstellen en wat het effect van deze maatregelen is op de financiële indicatoren en de maatschappelijke effecten.

Scenario's

In de hoofdstukken hierna worden de scenario's verder uitgewerkt met maatregelen. De scenario's leiden (uiteindelijk) tot een sluitende begroting. De jaren 2023 en 2024 kunnen ook met voorliggende scenario's niet sluitend worden gemaakt. Dit blijft een punt van aandacht voor de volgende begroting. Daarbij worden nog extra uitdagingen verwacht, zoals de herijking van het gemeentefonds en de investeringen in onderwijsgebouwen (IHP).

Scenario Financieel	2022	2023	2024	2025
Programmabegroting 2022	-4.547	-4.500	-3.862	-2.857
Septembecirculaire	2.267	1.790	1.789	1.897
Besparingen Scenario Financieel	2.513	1.856	1.519	1.374
Programmabegroting 2022 inclusief Scenario Financieel	233	-854	-554	414
Scenario Maatschappelijke effecten	2022	2023	2024	2025
Programmabegroting 2022	-4.547	-4.500	-3.862	-2.857
Septembecirculaire	2.267	1.790	1.789	1.897
Besparingen Scenario Maatschappelijke effecten	1.734	1.684	1.584	1.554
Programmabegroting 2022 inclusief Scenario Maatschappelijke effecten	-546	-1.026	-489	594
Scenario Financieel en Maatschappelijk	2022	2023	2024	2025
Programmabegroting 2022	-4.547	-4.500	-3.862	-2.857
Septembecirculaire	2.267	1.790	1.789	1.897
Besparingen Scenario Financieel en Maatschappelijk	2.280	1.623	1.286	1.141
Programmabegroting 2022 inclusief Scenario Financieel en Maatschappelijk	0	-1.087	-787	181

1 Financieel

Financieel scenario in het kort

Het financiële scenario gaat uit van ongewijzigd beleid. Er wordt maximaal ingezet op financiële oplossingen. Incidentele lasten en de rentekosten voor oude leningen worden gedekt uit eigen middelen, de reserves. Van inwoners en ondernemers wordt een hogere bijdrage gevraagd in de vorm van OZB. Ook wordt gekeken naar andere belastingen en leges, met name de toeristenbelasting. Met dit scenario wordt in 2022 een sluitende begroting bereikt.

Maatregelen scenario Financieel	2022	2023	2024	2025
Incidentele lasten tlv reserve	880	253	30	0
Reserve rentelasten (looptijd tot 2030)	993	878	764	649
OZB verhogen naar landelijk gemiddelde (8% stijging)	600	600	600	600
Overige belastingen en leges	40	125	125	125
Totaal	2.513	1.856	1.519	1.374

Scenario Financieel	2022	2023	2024	2025
Programmabegroting 2022	-4.547	-4.500	-3.862	-2.857
Septemercirculaire	2.267	1.790	1.789	1.897
Besparingen Scenario Financieel	2.513	1.856	1.519	1.374
Programmabegroting 2022 inclusief Scenario Financieel	233	-854	-554	414

Effect op financiële indicatoren

Dekking uit reserves: € 7,5 miljoen

Effect op financiële indicatoren	2022	2023	2024	2025
Schuldquote	+4%	+7%	+9%	+9%
Solvabiliteitsratio	-3%	-4%	-5%	-6%

1.1 Maatregel 1 Inzet reserve voor rentelasten oude leningen

Beschrijving keuze

In de kadernota 2021 en de nota financieel gezond is geconstateerd dat de begroting van Uithoorn relatief hoge rentekosten bevat door de zeer lang lopende leningen met hoge rentes. Om ruimte in de begroting te maken, kan een bestemmingsreserve worden gemaakt, waaruit een deel van de rentenkosten kan worden gedekt. Dit geeft ruimte in de begroting om de toegenomen kosten te kunnen dekken. De vorming van deze bestemmingsreserve gaat ten laste van de Algemene risicoreserve. Door de jaarlijkse dekking van rentekosten uit de bestemmingsreserve rentekosten wordt het eigen vermogen lager. Deze maatregel geeft een verhoging van de schuldquote.

Er zijn meerdere varianten uitgewerkt, waarbij de jaarlijkse rentekosten voor oude leningen wordt gemaximeerd op een bepaald bedrag. In onderstaand overzicht wordt het jaarlijkse voordeel, de looptijd en de omvang van de reserve inzichtelijk gemaakt. Gekozen is voor Variant 2 omdat deze voldoende ruimte geeft in de begroting met een aanvaardbare inzet van eigen vermogen.

Maatschappelijke gevolgen

Deze keuze kent in principe geen maatschappelijke gevolgen. Wel zal de schuld van de gemeente toenemen. De buffer om toekomstige tegenvallers op te vangen wordt dus kleiner.

Financieel effect

Het financieel effect is *minder eigen vermogen* en *meer ruimte op de begroting*. Naar mate meer eigen vermogen wordt ingezet neemt de weerstandscapaciteit af. Wel blijft de weerstandscapaciteit ruim voldoende om de risico's op te kunnen vangen.

Jaar	Vaste leningen	Aflossing	Rentekosten bestaande leningen	Variant 1 voordeel bij rentebedrag vast 0,9 mln.	Variant 2 voordeel bij rentebedrag vast 0,7 mln.	Variant 3 voordeel bij rentebedrag vast 550.000	Variant 4 voordeel bij rentebedrag vast 370.000
2022	46.778.572	4.619.048	1.685.409	785.205	993.193	1.133.157	1.314.467
2023	42.159.524	4.619.048	1.570.591	670.386	878.375	1.018.338	1.199.649
2024	37.540.476	4.619.048	1.455.772	555.568	763.556	903.520	1.084.830
2025	32.921.429	4.619.048	1.340.954	440.749	648.738	788.701	970.012
2026	29.302.381	3.619.048	1.229.840	329.636	537.624	677.587	858.898
2027	25.683.334	3.619.048	1.119.962	219.757	427.746	567.709	749.020
2028	22.064.286	3.619.048	1.010.083	109.879	317.867	457.830	639.141
2029	18.445.238	3.619.048	900.204		207.988	347.952	529.262
2030	15.826.191	2.619.048	792.276		100.060	240.023	421.334
2031	13.957.143	1.869.048	692.216			139.963	321.274
2032	12.338.096	1.619.048	621.031			68.779	250.089
2033	10.719.048	1.619.048	552.253				181.311
2034	9.100.000	1.619.048	483.474				112.532
2035	7.880.953	1.219.048	416.483				45.541
2036	7.061.905	819.048	370.942				
Omvang reserve				3.111.180	4.875.147	6.343.559	8.677.361

	Begrotingsruimte	Eigen vermogen	Invloed Schuldquote	Risico
Loopt tot 2028 Rente 1,9%	785.000 (aflopend)	- 3,1 miljoen	4,4%	laag
Loopt tot 2030 Rente 1,5%	993.000 (aflopend)	- 4,9 miljoen	7,0%	laag
Loopt tot 2032 Rente 1,2%	1.133.000 (aflopend)	- 6,3 miljoen	9,0%	midden
Loopt tot 2035 Rente 0,8%	1.314.000 (aflopend)	- 8,7 miljoen	12,4%	midden

1.2 Maatregel 2 Verhogen OZB

Beschrijving keuze

In de voorliggende begroting 2022 is de OZB verhoogd met de geraamde inflatie van 1,4%. Aanvullend kan de OZB verder verhoogd worden. Een besluit hierover volgt bij de vaststelling van de belastingverordeningen in december.

Maatschappelijke gevolgen

Verhoging van de OZB leidt tot hogere woonlasten en hogere lasten voor eigenaren en gebruikers van niet-woningen. Daarentegen kan de gemeente meer doelen bereiken met aanvullende inkomsten, en worden harde bezuinigingen vermeden.

De verhoging van de OZB past binnen de trend die is ingezet door het Rijk. Gemeenten worden namelijk gekort (straks 90%) op de algemene uitkering voor de OZB die de gemeente zou kunnen heffen bij hantering van het landelijk gemiddelde tarief. Door een grotere korting toe te gaan passen op de belastingcapaciteit van gemeenten stuurt het Rijk aan op een verhoging van de OZB in gemeenten met een hogere woningwaarde.

Financieel effect

Voor de verhoging van de OZB zijn meerdere varianten mogelijk. Per procent verhoging ontvangt de gemeente circa € 75.000 extra inkomsten. Naast verhoging ineens zijn ook varianten mogelijk met een verdere groei op termijn. Daarmee wordt een deel van de oplossing doorgegeven aan een volgende raadsperiode.

Afgezet tegen de landelijk gemiddelde OZB-tarieven (percentage van de WOZ-waarde), blijkt dat het OZB-tarief voor woningen in Uithoorn 6% lager is. Door de hogere woningwaarde in Uithoorn is de belastingaanslag wel iets hoger dan het landelijk gemiddelde. Het OZB-tarief (inclusief bijdrage ondernemersfonds) voor eigenaren van niet-woningen ligt beduidend lager dan het landelijk gemiddelde, namelijk 19%. Het OZB-tarief voor gebruikers van Niet-woningen is in Uithoorn juist iets hoger dan landelijk gemiddeld. Over all zou Uithoorn bij toepassing van de landelijk gemiddelde tarieven 8% meer inkomsten ontvangen.

woonlasten gemiddelde woning	Geraamde OZB lasten 2022	OZB verhoging met 2%	OZB verhoging naar landelijk gem.
OZB woning eigenaar	341	348	361
Afvalstoffenheffing	323	323	323
Rioolheffing	235	235	235
Totaal woonlasten	899	906	919

1.3 Maatregel 3 Overige belastingen en leges

Beschrijving keuze

Er is ruimte om overige belastingen en leges te verhogen of in te voeren. Te denken valt hierbij aan het verhogen van de toeristenbelasting of parkeerbelasting en het invoeren van leges voor evenementenvergunningen.

Maatschappelijke gevolgen

De toeristenbelasting in Uithoorn is relatief laag ten opzichte van de omliggende gemeenten.

Tarief 2021	
Uithoorn	€ 1,08

Tarief 2021	
Diemen	€ 2,08
Amstelveen	€ 3,00
Aalsmeer	€ 3,50
Ouder Amstel	€ 7,90

Er is ruimte om de toeristenbelasting op te hogen, eventueel in meerdere stappen.
Aandachtspunten: tijdige communicatie naar overnachtingsaanbieders, arbeidsmigranten locaties en coronagevolgen voor overnachtingsaanbieders.

Uithoorn heft geen leges voor evenementenvergunningen. Leges voor evenementen kan worden gekoppeld aan de omvang van evenementen. Gemiddeld worden jaarlijks ongeveer 45 evenementenvergunningen verstrekt.

Financieel effect

De toeristenbelasting bedraagt in Uithoorn € 1,08 per overnachting. Los van corona levert dit ruim € 50.000 op. In omliggende gemeenten is een tarief van 3 euro of meer per nacht niet ongebruikelijk. Een besluit hierover volgt bij de vaststelling van de belastingverordeningen in december.

	Begrotingsruimte	Risico
Overige belastingen en leges	125.000	laag

1.4 Maatregel 4 Diverse: dekking incidentele posten, dividend

Incidentele posten dekken uit reserves

Zoals elk jaar zijn er nu ook een aantal posten in de begroting opgenomen met een incidenteel karakter (hoofdstuk 6.7 in de programmabegroting 2022). Deze posten tellen niet mee voor de beoordeling van het structurele begrotingssaldo. Daarom is er ook in het verleden vaak voor gekozen om de incidentele posten te dekken met incidentele middelen, de reserves. Het saldo incidentele baten en lasten bedraagt € 880.000 in 2022 en € 253.000 in 2023 en € 30.000 in 2024.

Dividend

Nog steeds onderzoeken we de mogelijkheid om aanvullende dividendinkomsten te realiseren. Dit is echter nog onvoldoende concreet om hierop een taakstelling in te kunnen boeken.

2 Maatschappelijke effecten

Maatschappelijke effecten scenario in het kort

Voor dit scenario is het nodig om de beoogde maatschappelijke effecten uit de programmabegroting bij te stellen. Dit levert stevigere en pijnlijkere bezuinigingen op. Na drie jaren tekort levert dit in 2025 uiteindelijk een sluitende begroting op. Vanwege de bezuinigingen hoeft minder eigen vermogen te worden ingezet.

Maatregelen Scenario Maatschappelijke effecten	2022	2023	2024	2025
Taakstelling jeugdhulp	500	500	500	500
Verlagen subsidie Uithoorn voor Elkaar	200	200	200	200
Verlagen huishoudelijke hulp toelage	37	37	37	37
Werk en Inkomen	200	200	200	200
Veiligheid	200	200	200	200
Sport	25	25	25	25
Cultuur	25	25	25	25
Verlagen onderhoudsniveau openbare ruimte	100	100	100	100
Geen Schipholactiviteiten	100	50	50	50
Intensiveren urentoerekening / leges initiatieven en projecten	25	25	25	25
Terugbrengen onderhoud libellebos	42	42	42	42
Bedrijfsvoering en dienstverlening	100	100	100	100
Stopzetten nieuw beleid Programma Organiseren	130	130	30	0
Investering raadszaal uitstellen / stopzetten	50	50	50	50
Totaal	1.734	1.684	1.584	1.554

Scenario Maatschappelijke effecten	2022	2023	2024	2025
Programmabegroting 2022	-4.547	-4.500	-3.862	-2.857
Septemercirculaire	2.267	1.790	1.789	1.897
Besparingen Scenario Maatschappelijke effecten	1.734	1.684	1.584	1.554
Programmabegroting 2022 inclusief Scenario Maatschappelijke effecten	-546	-1.026	-489	594

Effect op financiële indicatoren

Dekking uit reserves: € 2,1 miljoen

Effect op financiële indicatoren	2022	2023	2024	2025
Schuldquote	+2%	+4%	+5%	+5%
Solvabiliteitsratio	-2%	-2%	-3%	-3%

2.1 Maatregel 1 - Taakstelling jeugdhulp

In de begroting 2022 is er reeds voor gekozen om de uitgaven voor specialistische jeugdhulp in de jaren 2022 en 2023 op hetzelfde niveau te houden als in 2021; voor de jaren 2024 en 2025 is in de in de begroting 2022 verder al een taakstelling van respectievelijk € 500.000 en € 1.100.000 opgenomen. Er zou gekozen kunnen worden voor het verder verlagen van het

budgetplafond (zogenaamde 'lumpsum' budgetten) in de gesprekken met kernpartners over de (hoog)specialistische jeugdhulp 2022 en verder. Het vertrekpunt van die gesprekken is dan dat er in 2022 een lager budget beschikbaar zal zijn dan de verwachte uitgaven in 2021.

Financieel effect

Het verlagen van het budgetplafond levert in dit scenario jaarlijks € 500.000 op in de jaren 2022 tot en met 2025; voor de jaren 2024 en 2025 is dit een aanvullende taakstelling aangezien voor die jaren in de begroting reeds een taakstelling van respectievelijk € 500.000 en € 1.100.000 opgenomen in de begroting 2022.

De financiële effecten op middellange termijn van dit lagere budgetplafond zijn vooraf lastig in te schatten. Inschatting is dat ook bij gereguleerde instroom zwaardere (en daarmee duurdere) vormen van jeugdhulp vaak zullen voldoen aan de vereisten (zoals ernstig en acuut) om alsnog direct te worden verstrekt. Daarnaast hebben 'externe' verwijzers als huisartsen en jeugdbescherming een eigen mandaat om jeugdhulp in te zetten. Er zal dus feitelijk vooral sprake kunnen zijn van gereguleerde instroom voor een deel van de verwijzingen, namelijk die vanuit de gemeente zelf. Daarmee is dus onzeker of deze taakstelling volledig gerealiseerd kan worden, zelfs met het instellen van wachtlijsten.

Maatschappelijke gevolgen

Tot op heden is het vertrekpunt dat jeugdigen de hulp krijgen die nodig wordt geacht door een professionele verwijzer (gemeente, huisarts of jeugdbescherming). Een taakstelling op het budget voor (hoog)specialistische jeugdhulp zal naar verwachting leiden tot het ontstaan van wachtlijsten. We zullen de instroom moeten gaan reguleren en dit betekent het loslaten van de lijn dat hulp wordt ingezet op het moment dat die nodig wordt geacht door verwijzers.

Een eventuele korting op de jeugdhulp brengt als inhoudelijk (en financieel) risico met zich mee dat de problematiek mogelijk zwaarder wordt en uiteindelijk duurer. Ook bij lichtere zorg kan dit gebeuren. Er zal per zorgtraject een risico analyse gemaakt moeten worden of zorg uitgesteld kan worden of niet. Ook kan het uitstellen van jeugdhulp met zich meebrengen dat intensievere inzet vanuit bijvoorbeeld het sociaal team nodig blijft.

Met het opzetten van het programma 'Inzicht en grip in het sociaal domein' willen we bovenstaande gevolgen en wachtlijsten zoveel mogelijk beperken, langs de lijnen van 'betere datakwaliteit', 'ontwikkelen inhoudelijke scenario's' en 'vergroten kostenbewustzijn'. Verder gaat in 2022 het nieuwe jeugdhulpstel van start en ook de gesprekken met de kernpartners zullen erop gericht zijn om deze eventuele gevolgen van het lagere budgetplafond zo minimaal mogelijk te laten zijn. Ondanks deze inspanningen is de verwachting dat deze taakstelling onvermijdelijk zal leiden tot aanzienlijke wachtlijsten voor de jeugdhulp. De uiteindelijke omvang daarvan is afhankelijk van de gesprekken over het nieuwe jeugdhulpstelsel en de resultaten van het programma 'Inzicht en grip in het sociaal domein'.

2.2 Maatregel 2 - Verlagen subsidie Uithoorn voor Elkaar (UvE)

Voor UvE zijn een aantal denkrichtingen om een besparing op het huidige subsidiebedrag (€1.8 mln) op te leveren. Hieronder vallen de volgende mogelijkheden:

A- meer inzet op collectieve hulpverlening: grotere inzet op collectieve dienstverlening (groepsgewijs), ten koste van individuele dienstverlening.

B - niet verstrekken loon en prijspeilcompensatie; hierover is reeds gesproken met UvE en met UvE zal gekeken moeten worden hoe dit opgevangen kan worden met zo min mogelijk gevolgen voor de dienstverlening.

C - als bovenstaand maatregelen niet voldoende financieel resultaat opleveren dan zal vermindering van andere dienstverlening van UvE nodig zijn, bijvoorbeeld op terrein mantelzorgondersteuning, stimuleren ontmoeting (waaronder maatjesproject) en ondersteuning voor mensen met (beginnende) dementie en financiële problematiek.

Financieel effect

In dit scenario zal de subsidie aan Uithoorn voor Elkaar in 2022 en daarna jaarlijks met € 200.000 verlaagd worden.

Met UvE is sprake van een structurele subsidierelatie, waarbij vanuit de subsidieverstrekker een redelijke termijn in acht moet worden genomen voor de afbouw cq. verlaging van subsidies. In beeld gebracht zal worden wat dit betekent voor de fasering van deze verlaging.

Maatschappelijke gevolgen

Het verlagen van de subsidie heeft dan ook gevolgen per interventie:

A - Meer inzet op collectieve hulpverlening: verschuiving van individueel naar collectief kan ook een verschuiving inhouden van UvE naar Duo+ en het sociaal team wanneer individuele gevallen niet in het collectieve aanbod passen. Dit zal de kosten op termijn alleen maar doen stijgen.

B - Loon en prijspeilcompensatie: lijkt geen directe gevolgen te hoeven hebben voor de dienstverlening; zal in eerste instantie gekeken worden naar efficiëntere bedrijfsvoering UvE. Daarbij is wel van belang om te beseffen dat dit een tijdelijk oplossing is; waarbij latere loon en prijsstijgingen wellicht niet kunnen worden voorkomen.

C - de precieze gevolgen van het verminderen van de dienstverlening van UvE hangt af van de uiteindelijke keuze voor activiteiten.

Ook in dit scenario zal getracht worden de maatschappelijke gevolgen zoveel mogelijk te beperken. Het afzien van indexering door UvE en meer groepsgewijs werken hebben namelijk niet per definitie een negatief maatschappelijk effect. Daarnaast wordt reeds actief gezocht naar andere financieringsbronnen om een (gedeelte van) deze verlaging te compenseren.

Echter, de omvang van deze budgetverlaging voor UvE is aanzienlijk hoger dan in scenario 3 (financieel en maatschappelijk) en dit zal daardoor naar verwachting leiden tot vermindering van dienstverlening door UvE, bijvoorbeeld op terreinen als mantelzorgondersteuning, stimuleren ontmoeting (waaronder maatjesproject) en ondersteuning voor mensen met (beginnende) dementie en financiële problematiek

2.3 Maatregel 3 - Afschaffen van huishoudelijke hulp toeslag

Met Diensten Thuis (HHT) kunnen (extra) uren hulp bij het huishouden worden ingezet. Bijvoorbeeld voor het doen van boodschappen (eventueel onder begeleiding), een grote schoonmaak of de wasverzorging. Er kan maximaal 2 uur per week hulp bij huishouden worden ingekocht via Diensten thuis; hiervoor betalen inwoners 5 euro per uur en de gemeente betaalt 27 euro per uur. Deze voorziening is er voor:

- inwoners die huishoudelijke hulp krijgen vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning. Zij ontvangen op basis van een wmo-indicatie een x aantal uren per week huishoudelijke hulp. Daarboven op kunnen zij nog extra uren hulp vanuit HHT inzetten voor extra taken.
- inwoners die mantelzorger zijn voor een naaste met een chronische aandoening of beperking;

In dit scenario wordt ervoor gekozen om de HHT volledig af te schaffen.

Financieel effect

Het volledig afschaffen van de HHT kan naar verwachting op jaarbasis € 37.000 opleveren.

Kanttekening is wel, dat aanbieders gecontracteerd zijn voor HHT. Juridisch zal uitgezocht moeten worden of en wanneer we met de HHT kunnen stoppen. Daarnaast zal er voor bestaande cliënten vanuit jurisprudentie een overgangsregeling getroffen moeten worden, bijvoorbeeld afbouwperiode van 3 maanden. Ook de verordening maatschappelijke ondersteuning moet gewijzigd worden en opnieuw door de raad worden vastgesteld.

Maatschappelijke gevolgen

De verwachting is dat deze maatregel met name voor mantelzorgers een negatief effect zal hebben. Zij zorgen voor een ander en kunnen dit nu makkelijker doen doordat zij HHT-uren kunnen inkopen voor het schoonmaken van de eigen woning. Dit kan als gevolg hebben dat de mantelzorger stopt met zijn mantelzorgtaken en de gemeente deze taken weer moet verstrekken vanuit de individuele wmo-maatwerkvoorzieningen. Dit is weer duurder dan de HHT-voorziening. Verschil met scenario 3 (financieel en maatschappelijk) is dat de HHT in dat scenario nog deels behouden blijft, welliswaar tegen een hogere vergoeding en/of met een inkomensafhankelijke eigen bijdrage.

2.4 Maatregel 4 - Verminderen inzet op werk en inkomen

Op het terrein van werk en inkomen zijn er diverse maatregelen denkbaar om de inzet te verminderen:

- Minder re-integratie trajecten inzetten om inwoners richting werk te helpen
- Stoppen of verlagen budget voor inwonersinitiatieven om armoede te voorkomen en ter voorkoming van schuldenproblematiek in relatie tot levensgebeurtenissen (onderdeel armoedenota)
- Uit/afstellen integrale jongerenaanpak (onderdeel re-integratienota) ter bestrijding jeugdwerkeloosheid
- Stoppen met faciliteren (en eventuele financiële bijdrage) sociale onderneming

Verminderen of stoppen met het verstrekken van minimaregelingen (zoals kindpakket met computerregeling en declaratiefondsen)

Financieel effect

In dit scenario zal het budget binnen het domein werk en inkomen in 2022 en daarna jaarlijks met € 200.000 verlaagd worden.

Op middellange termijn zullen in dit scenario naar verwachting ook negatieve financiële effecten zichtbaar worden, als gevolg van bijvoorbeeld toename armoede en schuldenproblematiek en van langduriger verblijf in bijstand.

Maatschappelijke gevolgen

Indien voor dit scenario wordt gekozen dan zal er binnen werk en inkomen gezocht worden naar een invulling van deze taakstelling van € 200.000 waarbij de maatschappelijke gevolgen zo beperkt mogelijk kunnen blijven. Ook wordt er reeds actief gezocht naar andere financieringsbronnen om een (gedeelte van) deze verlaging te compenseren.

Echter, gezien de omvang van deze taakstelling (ook in vergelijking met dan in scenario 3 (financieel en maatschappelijk)) zal deze verlaging van het budget voor werk en inkomen wel maatschappelijke gevolgen hebben. Kwetsbare inwoners zullen hierdoor minder kunnen participeren in de samenleving en ook zijn er grotere risico's voor gezondheid en schuldenproblematiek. Mensen met schuldenstress hebben daarnaast meer risico op sociale uitsluiting, geestelijke en lichamelijke problemen. Verder neemt het risico op zogenaamde 'inter-generatiele armoede' toe en krijgen kinderen minder kansen. De doelen en ambities van de armoedenota en re-integratienota zullen naar beneden bijgesteld moeten worden.

2.5 Maatregel 5 - Aanpassen inzet veiligheid

Op het terrein van veiligheid zijn er diverse maatregelen denkbaar om de inzet aan te passen:

A - Handhaving capaciteit

In de Kadernota 2022 is aangegeven dat we zien dat er vanuit verschillende domeinen een toenemende vraag is naar handhaving capaciteit. Daarbij gaat het onder meer om het bestrijden van jeugdoverlast en problemen bij de jaarwisseling, parkeerproblematiek, ondermijning, milieudelicten, toezicht bouwprojecten en verkeerssnelheidscontroles. In het kader van het plan van aanpak jaarwisseling en jeugdoverlast heeft de raad voor de jaren 2021 en 2022 aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor extra handhaving capaciteit.

Er heeft een inventarisatie plaatsgevonden naar de benodigde kwantitatieve en kwalitatieve inzet vanuit handhaving om aan al deze wensen te voldoen. Op basis hiervan is de inschatting dat daarvoor in 2022 en daarna aanvullende capaciteit (1,5 FTE) nodig is.

Er kan voor gekozen worden om geen invulling te geven aan de gewenste uitbreiding van de BOA-capaciteit in 2022 en daarna.

B - Aanpak 'jonge aanwas' overlastgevende jeugd

In het kader van de aanpak 'jaarwisseling en jeugdoverlast' zien we dat er sprake is van een jonge aanwas (rond circa 12 jaar) in de groep van overlastgevende jongeren. Er wordt momenteel een preventieve aanpak ontwikkeld om via inzet van specialistisch jongerenwerk deze 'jonge aanwas' te voorkomen. Er kan voor gekozen worden om op deze 'jonge aanwas' geen specifieke preventieve inzet te plegen.

Financieel effect

Het afzien van de gewenste uitbreiding van de BOA-capaciteit en van extra inzet op de zogenaamde 'jonge aanwas' kan in 2022 en de jaren daarna jaarlijks € 200.000 opleveren.

Op basis van de notitie 'Gewijzigde Verdeelsystematiek voor 2019 en verder' is gekeken naar het in overeenstemming brengen van de bijdrage en vraag van gemeenten. In dat kader is voor Vergunningen/Toezicht/ Handhaving (VTH) toegewerkt naar realistische werkplannen en is duidelijk geworden dat er in de jaren 2022 en daarna ruimte ontstaat voor aanvullende vraag vanuit Uithoorn. Die ruimte zou gebruikt kunnen worden om de gewenste uitbreiding van de BOA-capaciteit en specialistisch jongerenwerk te realiseren. In dit scenario wordt deze ruimte volledig ingezet als taakstelling op het terrein van veiligheid.

Maatschappelijke gevolgen

A - Handhavingscapaciteit

Het beperken van de uitbreiding van de BOA capaciteit houdt de capaciteit op 3,5 FTE in 2022 en op 2 FTE in 2023 en daarna (vanwege tijdelijke middelen in 2021 en 2022 voor 1,5 FTE BOA-capaciteit als onderdeel van plan van aanpak jaarwisseling en jeugdoverlast). Hiermee kan er slechts sporadisch buiten kantooruren inzet zijn. Hierdoor kunnen BOA's niet of beperkt inzetten op horeca, jeugd en ondermijning en blijkt het BOA werk beperkt tot de "traditionele" onderwerpen. Dit levert naar verwachting overlast en onveiligheid binnen de genoemde onderwerpen.

B - Aanpak 'jonge aanwas' overlastgevende jeugd

Zonder de gewenste aanpak van jonge aanwas blijft naar verwachting de overlast van jonge jeugd (circa 12 jaar oud) in de gemeente Uithoorn bestaan en kunnen deze zich mogelijk ontwikkelen tot nieuwe overlastgevende en/of criminele jeugdgroepen. Er zal in dit scenario wel gekeken worden of er herprioritering van de huidige inzet van het specialistisch jongerenwerk mogelijk is om enige inzet op de jonge aanwas mogelijk te maken, maar dat zou dan ten koste gaan van de inzet op andere (oudere) groepen.

2.6 Maatregel 6 - Verminderen inzet sport

De sportnota 2020-2023 richt zich op het (pro)actief stimuleren van sporten en bewegen en een efficiënte en effectieve samenwerking van alle betrokken partijen. Daaraan gekoppeld zijn of worden initiatieven ondernomen zoals een online sportplatform, organiseren van Sportcafés en stimuleren van aangepast sporten. Er kan voor gekozen worden om hierop niet meer of minder intensief in te zetten.

Financieel effect

Deze vermindering van de inzet op sport kan naar verwachting in 2022 en daarna jaarlijks een besparing van € 25.000 opleveren.

Maatschappelijke gevolgen

Sporten en bewegen hebben een belangrijke maatschappelijke waarde voor de gemeente: ze leveren een substantiële bijdrage aan de gezondheid, sociale cohesie en het algehele welzijn van inwoners in de gemeente Uithoorn. Ook bezorgen ze talrijke sporters en toeschouwers veel plezier. Ook heeft de gemeente met een groot aantal betrokken verenigingen en andere partijen afspraken gemaakt in het kader van het sportakkoord. Verminderen van de inzet op het terrein van sport betekent dat het ambitieniveau aangepast zal moeten worden en dat bovengenoemde maatschappelijke effecten in mindere mate gerealiseerd kunnen worden.

2.7 Maatregel 7 Verminderen inzet cultuur

De cultuurnota 2020-2023 heeft de volgende ambities geformuleerd: behoud van erfgoed, kunst & cultuur als middel voor verbinding van mensen voor zowel onze eigen inwoners als toeristen, cultuureducatie versterken vooral voor de jeugdigen en vergroten leefbaarheid door inzet van Kunst in de Openbare Ruimte. Hierbij horen initiatieven als het opzetten van een cultuurplatform, kunst in openbare ruimte en ruimte voor nieuwe initiatieven. Er kan voor gekozen worden om hierop niet meer of minder intensief in te zetten.

Financieel effect

Deze vermindering van de inzet op cultuur kan naar verwachting in 2022 en daarna jaarlijks een besparing van € 25.000 opleveren.

Maatschappelijke gevolgen

Met de vermindering van de inzet op cultuur zullen de vastgestelde ambities op het gebied van behoud erfgoed, verbinden van inwoners en vergroten leefbaarheid naar beneden bijgesteld moeten worden. Bij het aanpassen van het ambitieniveau zullen ook de positieve effecten die van kunst en cultuur uitgaan op bijvoorbeeld gezondheid, onderwijs, leefbaarheid en veiligheid afnemen.

2.8 Maatregel 8 Verlagen algehele onderhoudsniveau openbare ruimte

De meeste dagelijks onderhoudsniveaus gaan dan van B naar C, dat is een niveau waarop je "het veilig houdt", waarbij op C niveau de veiligheid al wel kwetsbaar wordt.

Financieel effect

- Het onderhoudsniveau (dagelijks onderhoud) omlaag brengen levert, volgens een ruwe inschatting ca. € 100.000 structureel op. Dit is minder dan vaak gedacht wordt omdat openbare ruimte op C onderhouden soms juist meer tijd of moeite kost dan op B. Daarnaast zullen er meer meldingen en klachten moeten worden afgehandeld wat personele inzet kost. Ook is eerder groot onderhoud nodig door snellere slijtage en achteruitgang van de openbare ruimte.

Maatschappelijke gevolgen

- Verlagen van kwaliteitsniveau van de openbare ruimte heeft invloed op de kwaliteit van andere maatschappelijke opgaves, zoals duurzaamheidsopgaven, klimaat, sport en bewegen, gezondheid, recreatie en toerisme ed.
- De aantrekkelijkheid van de openbare ruimte zal naar beneden gaan, er zullen meer oneffenheden zijn (scheuren, kleine gaten, scheefstand, hoger opschietend groen, bekladding etc.).

- De functionaliteit van de openbare ruimte zal op bepaalde fronten niet aansluiten bij het gewenste gebruik (gebruikersvormen) van onze inwoners.
- Dit zal een hoop meer meldingen en klachten opleveren. Met het vigerende onderhoudsniveau zien we met groeizaam weer al ontzettend veel meldingen binnenkomen.
- Er is een investering nodig indien in de toekomst wordt overgeschakeld naar een hoger niveau. Dan moet er een soort 0-beurt worden uitgevoerd. Er hoeft dan nog niet helemaal gerenoveerd te worden maar het kost wel veel extra inspanning. Hoe langer de tijd tussen C en weer naar B gaan is, hoe groter deze inhaalslag. Vervolgens komt er zeker een punt dat inhalen niet meer mogelijk is en er gerenoveerd moet worden. Dit leidt tot kapitaalvernietiging.

2.9 Maatregel 9 Stopzetten gemeentelijke inzet op Schipholdossier

De maatregel behelst het stopzetten van de inzet die de gemeente pleegt (lobbyen, advisering en positionering) om invloed te kunnen uitoefenen op de toekomstige ontwikkeling van de luchthaven en op de effecten die Schiphol op de leefkwaliteit in Uithoorn en De Kwakel heeft.

Financieel effect

Het stopzetten van de gemeentelijke inzet levert € 50.000 structureel op. En daarnaast €50.000 eenmalig in 2022.

Maatschappelijke gevolgen

Als de gemeente Uithoorn geen capaciteit ter beschikking heeft kan de bestuurlijke vertegenwoordiging voor Schiphol niet voorbereid worden. Er zal geen effectieve beïnvloeding van het Schipholdossier vanuit Uithoorn meer plaatsvinden. Uithoorn kan defecato geen invloed uitoefenen op de kaders voor het luchtvaartbeleid. Dit heeft dan ook effect op de vertegenwoordiging van de gehele regio Amstelland en het overleg met de lokale bewonersorganisatie.

2.10 Maatregel 10 Intensiveren urentoerekening / leges initiatieven en projecten

Voor ruimtelijke initiatieven van derden en projecten van de gemeente zelf worden de uren die medewerkers hieraan besteden ten laste van het initiatief of het project gebracht. Dit gebeurt al door onder meer leges, anterieure overeenkomsten richting derden en het opnemen van de personeelskosten in onze eigen projecten. De kern van de oplossingsrichting valt in drie onderdelen uit te zetten:

- Voor elke initiatief van een derde pas werk te leveren als een formeel principeverzoek is ingediend, zodat er ook daadwerkelijk leges geïncasseerd kunnen worden. En de leges te verhogen.
- In de anterieure overeenkomsten nog meer rekening te houden met interne advieskosten, voor zover de plankostenscan dit toelaat.
- In onze eigen projecten nog meer rekening te houden met de interne advieskosten.

Financieel effect

De inschatting is dat dit structureel € 25.000 oplevert.

Maatschappelijke gevolgen

- Meer discussies met initiatiefnemers. Er zijn nu al veel discussies over de hoogte van de kosten en de toerekening daarvan. Dit kan lopende initiatieven verder doen stagneren.
- Er zullen mogelijk minder nieuwe initiatieven worden ingediend, waarmee de mogelijkheid om onze doelen op o.a. wonen mogelijk minder behaald zullen worden.
- De inspanningen die gepleegd dienen te worden om dit effect te bereiken zijn mogelijk groter dan het financiële effect en heeft daarmee indirect een negatief effect op het bereiken van andere beleidsdoelen.

2.11 Maatregel 11 Terugbrengen onderhoud Libellebos op oude niveau (voor 2019)

Om uitvoering te geven aan de motie (mei 2019) betreffende het onderhoud van het Libellebos, is eerder besloten om twee aanvullende beheermaatregelen structureel uit te voeren. Het betreft het snoeien van de beplanting en het maaien van het gazon en het ruw gras.

Financieel effect

Het weer terugbrengen van het onderhoud op het oude niveau levert € 42.000 structureel op.

Maatschappelijke gevolgen

- Een minder verzorgd beeld van het Libellebos en overgroei over de paden. Gebruikers zullen de paden niet goed kunnen gebruiken voor wandelen, fietsen en recreëren.
- Het beeld van het park onverzorgd zal zijn en er wildgroei van beplanting en onkruid zal plaatsvinden. Hierdoor kan het gazon minder goed gebruikt worden als plek om te recreëren, spelen en sporten.

2.12 Maatregel 12 Bezuinigen op de bedrijfsvoering en dienstverlening

Beschrijving keuze

De ingezette weg om de inkoopfunctie van de organisatie te verbeteren en te versterken kan worden terguggedraaid. Hierdoor zal er geen structurele formatie ingevuld worden om de organisatie te ondersteunen in het doelmatig en rechtmatig uitvoeren van de inkoop en aanbesteding. Ook zal het Maatschappelijk Verantwoord Inkopen daardoor niet worden opgepakt.

De openingstijden en de service van het KCC en de balie van Burgerzaken kunnen worden beperkt. Hiermee kan de nodige ureninzet, en daarmee kosten, worden verminderd.

Maatschappelijke gevolgen

Door het niet verbeteren van de inkoopfunctie heeft dit negatieve consequenties voor de doelmatigheid en rechtmatigheid van de inkoop en aanbesteding. Ook zullen duurzaamheids- en maatschappelijke doelstelling hierbij niet worden gehaald. Dit schaadt de gemeente in het zijn van een betrouwbare partner die het goede voorbeeld geeft.

Financiële effect

Stopzetten versterking inkoopfunctie € 60.000 voordeel (structureel)

Beperken openingstijden KCC en balie Burgerzaken € 10.000 tot € 40.000 voordeel (structureel)

2.13 Maatregel 13 Stopzetten uitwerken en implementeren van het nieuwe beleid binnen het programma Organiseren.

Beschrijving keuze

De opgevoerde acties voor het implementeren van het nieuwe beleid van de Dienstverleningsvisie, de Communicatievisie en de Ontwikkelagenda Participatie kan worden stopgezet of uitgesteld. De ambities op dit gebied krijgen dan fors minder prioriteit en zullen dan minder in samenhang worden opgepakt. Er zal hierover niet goed gerapporteerd kunnen worden en integrale en effectieve sturing is dan niet mogelijk.

Tevens kan de programmatische aanpak van arbeidsmigranten niet opgepakt of uitgesteld worden. Dit heeft als gevolg dat er geen uitwerking wordt gegeven aan de conclusies van het rekenkameronderzoek over dit onderwerp.

Ook de samenwerking in MRA verband kan tot een minimum worden beperkt door geen middelen hiervoor in te zetten.

Maatschappelijke gevolgen

De voorgestane ontwikkeling naar een organisatie die de burger centraal stelt zal in een langzaam tempo opgepakt worden, waarbij integrale sturing niet goed mogelijk is.

De opgave om arbeidsmigranten goed op te vangen wordt niet opgepakt.

Als we geen inzet plegen in MRA verband, komen we niet onze afspraken in de regio na.

Financieel effect

Implementatie Dienstverlening, Communicatievisie en Ontwikkelagenda Participatie € 100.000 in 2022 en 2023.

Programmatische aanpak arbeidsmigranten € 30.000 per jaar gedurende 3 jaar.

De inzet in MRA verband is nog in uitwerking. Hiervoor zijn nog geen middelen in de begroting opgenomen.

Maatregel 14 Investerings uitstellen/stopzetten

Beschrijving keuze

De voorbereidingen voor de herinrichting van de raadszaal zijn in volle gang. Naast de nodige uitbreiding voor 2 extra raadsleden wordt in dit plan de nodige modernisering van de audio en video apparatuur gerealiseerd. Voordat definitief de opdracht aan de aannemer en leverancier wordt verstrekt zou dit plan in theorie nog stopgezet kunnen worden om nu kosten uit te sparen. Dit betekent wel kapitaalvernietiging ten aanzien van de voorbereidingskosten.

Ook zou gekeken kunnen worden naar het uitstellen en versoberen van de geplande vervangingen uit het bedrijfshulpmiddelenplan.

Maatschappelijke gevolgen

De representatieve functie van het gemeentehuis en de raadzaal wordt hiermee een stuk minder wat negatieve gevolgen heeft voor beeld van zowel het bestuur als de organisatie, en kan uiteindelijk de bestuurskracht en het functioneren van de gemeente in de weg zitten.

Financieel effect

0 tot 50.000 € aan kapitaallasten

3 Financieel en Maatschappelijk

Financieel en maatschappelijke voorzieningen scenario in het kort

De financiële maatregelen uit scenario Financieel zijn ook in dit scenario ingezet; incidentele lasten en de rentekosten voor oude leningen worden gedekt uit eigen middelen, de reserves. Ook wordt gekeken naar andere belastingen en leges, met name de toeristenbelasting. De OZB wordt verhoogd, maar minder dan in scenario 1 (Financieel). Dit is mogelijk omdat in dit scenario ook ingeleverd wordt op de maatschappelijke voorzieningen. Dit gebeurt echter zodanig dat de beoogde maatschappelijke effecten in stand kunnen blijven. Op Jeugdhulp wordt niet bezuinigd, maar we stellen wel een budgetplafond in.

Dit scenario geeft in 2022 en in 2025 een sluitende begroting. De inzet van de reserve rentelasten en de tekorten in 2023 en 2024 zorgen voor een lager eigen vermogen.

Maatregelen Financieel en Maatschappelijk	2022	2023	2024	2025
Incidentele lasten tlv reserve	880	253	30	0
Reserve rentelasten looptijd tot 2030	993	878	764	649
OZB extra verhogen met 2%	155	155	155	155
Overige belastingen en leges	40	125	125	125
Verlagen subsidie Uithoorn voor Elkaar	100	100	100	100
Verlagen huishoudelijke hulp toelage	20	20	20	20
Werk en Inkomen	50	50	50	50
Terugbrengen onderhoud libellebos	42	42	42	42
Totaal	2.280	1.623	1.286	1.141

Scenario Financieel en Maatschappelijk	2022	2023	2024	2025
Programmabegroting 2022	-4.547	-4.500	-3.862	-2.857
Septembecirculaire	2.267	1.790	1.789	1.897
Besparingen Scenario Financieel en Maatschappelijk	2.280	1.623	1.286	1.141
Programmabegroting 2022 inclusief Scenario Financieel en Maatschappelijk	0	-1.087	-787	181

Effect op financiële indicatoren

Dekking uit reserves: € 7,9 miljoen

Effect op financiële indicatoren	2022	2023	2024	2025
Schuldquote	+4%	+8%	+10%	+10%
Solvabiliteitsratio	-3%	-5%	-6%	-7%

3.1 Maatregel 1- Verlagen subsidie Uithoorn voor Elkaar (UvE)

Voor UvE zijn een aantal denkrichtingen om een besparing op het huidige subsidiebedrag (€1.8 mln) op te leveren. Hieronder vallen de volgende mogelijkheden:

A- meer inzet op collectieve hulpverlening: grotere inzet op collectieve dienstverlening (groepsgewijs), ten koste van individuele dienstverlening.

B - niet verstrekken loon en prijspeilcompensatie; hierover is reeds gesproken met UvE en met UvE zal gekeken moeten worden hoe dit opgevangen kan worden met zo min mogelijk gevolgen voor de dienstverlening.

C - als bovenstaand maatregelen niet voldoende financieel resultaat opleveren dan zal vermindering van andere dienstverlening van UvE nodig zijn, bijvoorbeeld op terrein mantelzorgondersteuning, stimuleren ontmoeting (waaronder maatjesproject) en ondersteuning voor mensen met (beginnende) dementie en financiële problematiek.

Financieel effect

In dit scenario zal de subsidie aan Uithoorn voor Elkaar in 2022 en daarna jaarlijks met € 100.000 verlaagd worden.

Met UvE is sprake van een structurele subsidierelatie, waarbij vanuit de subsidieverstrekker een redelijke termijn in acht moet worden genomen voor de afbouw cq. verlaging van subsidies. In beeld gebracht zal worden wat dit betekent voor de fasering van deze verlaging.

Maatschappelijke gevolgen

Het verlagen van de subsidie heeft dan ook gevolgen per interventie:

A - Meer inzet op collectieve hulpverlening: verschuiving van individueel naar collectief kan ook een verschuiving inhouden van UvE naar Duo+ en het sociaal team wanneer individuele gevallen niet in het collectieve aanbod passen. Dit zal de kosten alleen maar doen stijgen.

B - Loon en prijspeilcompensatie: lijkt geen directe gevolgen te hoeven hebben voor de dienstverlening; zal in eerste instantie gekeken worden naar efficiëntere bedrijfsvoering UvE. Daarbij is wel van belang om te beseffen dat dit een tijdelijk oplossing is; waarbij latere loon en prijsstijgingen wellicht niet kunnen worden voorkomen.

C - de precieze gevolgen van het verminderen van de dienstverlening van UvE hangt af van de uiteindelijke keuze voor activiteiten.

In algemene zin is de inschatting dat in dit scenario de maatschappelijke gevolgen relatief beperkt kunnen blijven. Het afzien van indexering door UvE en meer groepsgewijs werken hebben namelijk niet per definitie een negatief maatschappelijk effect. Daarnaast wordt reeds actief gezocht naar andere financieringsbronnen om een (gedeelte van) deze verlaging te compenseren.

3.2 Maatregel 2- Verlagen van huishoudelijke hulp toeslag

Met Diensten Thuis (HHT) kunnen (extra) uren hulp bij het huishouden worden ingezet. Bijvoorbeeld voor het doen van boodschappen (eventueel onder begeleiding), een grote schoonmaak of de wasverzorging. Er kan maximaal 2 uur per week hulp bij huishouden worden ingekocht via Diensten thuis; hiervoor betalen inwoners 5 euro per uur en de gemeente betaalt 27 euro per uur. Deze voorziening is er voor:

- inwoners die huishoudelijke hulp krijgen vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning. Zij ontvangen op basis van een wmo-indicatie een x aantal uren per week huishoudelijke hulp. Daarboven op kunnen zij nog extra uren hulp vanuit HHT inzetten voor extra taken.

- inwoners die mantelzorger zijn voor een naaste met een chronische aandoening of beperking;

Er zijn verschillende mogelijkheden om de kosten van de HHT te verlagen. Zo kan de eigen bijdrage verhoogd worden van € 5,- per uur naar bijvoorbeeld € 10,- of € 15,- per uur. Ook kunnen we kijken of dit inkomensafhankelijk kan worden gemaakt.

Financieel effect

Het verhogen van de eigen bijdrage en/of HHT inkomensafhankelijk maken kan naar verwachting op jaarbasis € 20.000 opleveren.

Kanttekening is wel, dat aanbieders gecontracteerd zijn voor HHT. Juridisch zal uitgezocht moeten worden of en wanneer we met de HHT kunnen stoppen. Daarnaast zal er voor bestaande cliënten vanuit jurisprudentie een overgangsregeling getroffen moeten worden, bijvoorbeeld afbouwperiode van 3 maanden. Ook de verordening maatschappelijke ondersteuning moet gewijzigd worden en opnieuw door de raad worden vastgesteld.

Maatschappelijke gevolgen

In dit scenario blijft de HHT behouden (tegen een hogere eigen bijdrage) of krijgt het een andere vorm. De verwachting is wel dat deze maatregel met name voor mantelzorgers mogelijk een negatief effect kan hebben. Zij zorgen voor een ander en kunnen dit nu makkelijker doen doordat zij HHT-uren kunnen inkopen voor het schoonmaken van de eigen woning. Dit kan als gevolg hebben dat de mantelzorger stopt met zijn mantelzorgtaken en de gemeente deze taken weer moet verstrekken vanuit de individuele wmo-maatwerkvoorzieningen. Dit is weer duurder dan de HHT-voorziening.

3.3 Maatregel 3- Verminderen inzet werk en inkomen

Op het terrein van werk en inkomen zijn diverse maatregelen denkbaar om de inzet te verminderen:

- Minder re-integratie trajecten inzetten om inwoners richting werk te helpen
- Stoppen of verlagen budget voor inwonersinitiatieven om armoede te voorkomen en ter voorkoming van schuldenproblematiek in relatie tot levensgebeurtenissen (onderdeel armoedenota)
- Uit-/afstellen integrale jongerenaanpak (onderdeel re-integratienota) ter bestrijding jeugdwerkloosheid
- Stoppen met faciliteren (en eventuele financiële bijdrage) sociale onderneming
- Verminderen of stoppen met het verstrekken van minimaregelingen (zoals kindpakket met computerregeling en declaratiefondsen)

Financieel effect

In dit scenario zal het budget binnen het domein werk en inkomen in 2022 en daarna jaarlijks met € 50.000 verlaagd worden.

Op middellange termijn kunnen er echter ook negatieve financiële effecten zichtbaar worden, als gevolg van bijvoorbeeld toename armoede en schuldenproblematiek en van langduriger verblijf in bijstand.

Maatschappelijke gevolgen

In algemene zin is de inschatting dat in dit scenario de maatschappelijke gevolgen relatief beperkt kunnen blijven gezien het bedrag waarmee het budget voor werk en inkomen verlaagd wordt. Indien voor dit scenario wordt gekozen dan zal er binnen werk en inkomen gezocht worden naar een invulling van deze taakstelling van € 50.000 waarbij de maatschappelijke gevolgen zo beperkt mogelijk kunnen blijven. Ook wordt er reeds actief gezocht naar andere financieringsbronnen om een (gedeelte van) deze verlaging te compenseren.

Desondanks valt niet uit te sluiten dat ook deze verlaging van het budget voor werk en inkomen wel maatschappelijke gevolgen zal hebben. Risico bestaat dat kwetsbare inwoners hierdoor minder zullen kunnen participeren in de samenleving en ook zijn er grotere risico's voor gezondheid en schuldenproblematiek. Mensen met schuldenstress hebben daarnaast meer risico op sociale uitsluiting, geestelijke en lichamelijke problemen.

3.4 Maatregel 4- Terugbrengen onderhoud Libellebos op oude niveau (voor 2019)

Om uitvoering te geven aan de motie (mei 2019) van Gemeentebelangen, VVD en DUS! betreffende het onderhoud van het Libellebos, is eerder besloten om twee aanvullende beheermaatregelen structureel uit te voeren. Het betreft het snoeien van de beplanting en het maaien van het gazon en het ruw gras.

Financieel effect

Het weer terugbrengen van het onderhoud op het oude niveau levert € 42.000 structureel op.

Maatschappelijke gevolgen

- Een minder verzorgd beeld van het Libellebos en overgroei over de paden. Gebruikers zullen de paden niet goed kunnen gebruiken voor wandelen, fietsen en recreëren.
- Het beeld van het park onverzorgd zal zijn en er wildgroei van beplanting en onkruid zal plaatsvinden. Hierdoor kan het gazon minder goed gebruikt worden als plek om te recreëren, spelen en sporten.